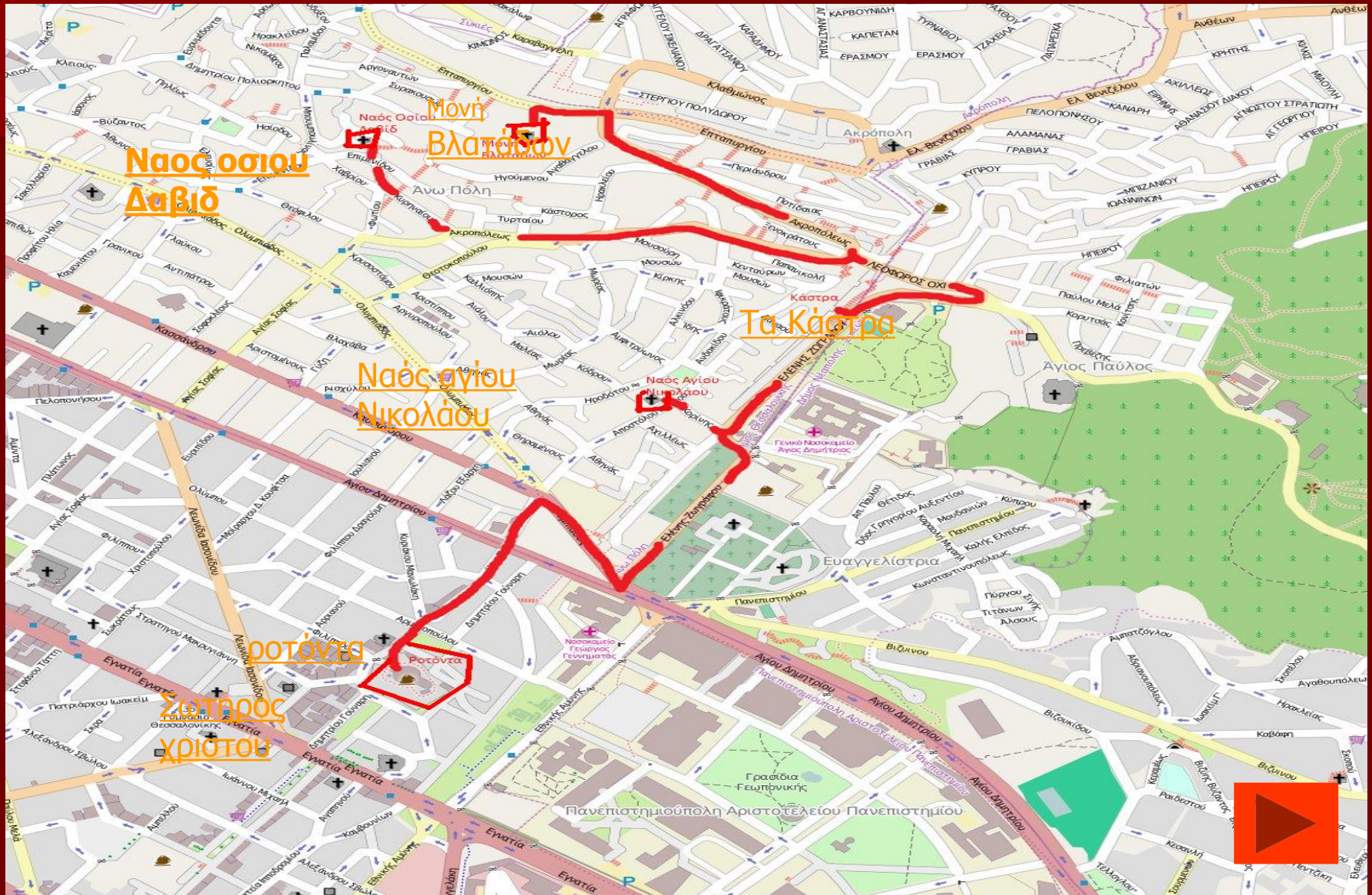

Βυζαντινά Μνημεία της Θεσσαλονίκης

Βάσω & Ζωή

Ο χάρτης της 1^{ης} διαδρομής μας

Μονή Βλατάδων

Δρύθηκε κατά τα μέσα του 14ου αιώνα σε χώρο που πιθανώς να φιλοξενούσε παλαιότερο ναό, από τον κρητικής καταγωγής μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Δωρόθεο Βλαπτή και τον αδελφό του Μάρκο. Οι πρώτες ιστορικές αναφορές στη Μονή Βλαττάδων γίνονται το 1405 στο οδοιπορικό του Ρώσου περιηγητή Ιγνατίου του Σμολένσκ. Κατά τον 15ο αιώνα η μονή γνώρισε μεγάλη ακμή. Μετά την άλωση της Θεσσαλονίκης οι Τούρκοι της έδωσαν κάποια προνόμια, που επικυρώθηκαν και με φερμάνι του Μωάμεθ Β' το 1446. Το 1633, με σιγίλλιο του Πατριάρχη Κυρίλλου Λούκαρι, η Μονή Βλαττάδων προσαρτήθηκε ως μετόχιο στη Μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους. Το 1801 ανακαινίσθηκε το καθολικό της μονής, αλλά το 1870 μια πυρκαϊά κατέστρεψε μέρος της, συμπεριλαμβανόμενης και της βιβλιοθήκης. Οι ζημιές επισκευάστηκαν με έξοδα του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Ναός του Οσίου Δαβίδ

Το παλαιό καθολικό της **Μονής Λατόμου**, γνωστό σήμερα ως **Ναός του Οσίου Δαβίδ**, είναι παλαιοχριστιανικό μνημείο της Θεσσαλονίκης. Βρίσκεται στην *Άνω Πόλη*, στο τέλος της οδού *Αγίας Σοφίας*. Ο ναός ήταν αρχικά αφιερωμένος στο *Χριστό Σωτήρα* ή κατ'άλλους στον Προφήτη Ζαχαρία, ενώ το όνομα *Όσιος Δαβίδ* του αποδόθηκε λανθασμένα στην αρχή του περασμένου αιώνα και επικράτησε από τότε. Στην αρχική του μορφή ο ναός αποτελούσε ένα τετράγωνο κτήριο με κόγχη στα ανατολικά και μέσα στο τετράγωνο σχηματιζόταν ισοσκελής σταυρός από τέσσερα μικρά διαμερίσματα στις γωνίες. Το κτήριο διέθετε επίσης τρούλο, ο οποίος μετέπειτα αντικαταστάθηκε από κεραμωτή στέγη. Η δυτική πλευρά του κτηρίου απ'όπου γινόταν η είσοδος έχει καταστραφεί και έτσι η σημερινή είσοδος βρίσκεται στη νότια πλευρά

Ροτόντα

Η Ροτόντα είναι κτίσμα το οποίο προοριζόταν για μαυσωλείο του Γαλέριου. Λόγω της μη χρήσης του αργότερα μετατράπηκε σε χριστιανικό ναό του Αγίου Γεωργίου και συμπεριληφθηκε στα Παλαιοχριστιανικά και Βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης ως Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ. [1] Πρόκειται για θολωτό στρογγυλό κτίσμα του 4ου αιώνα, όμοιο με το Πάνθεον στη Ρώμη. Κτίστηκε στα χρόνια του Καίσαρα Γαλέριου γύρω στο 304 μ.Χ. ενώ προοριζόταν ως ναός του Δία ή των Καβείρων, ή ως Μαυσωλείο του Γαλέριου

Βυζαντινό Λουτρό

Το μνημείο χρονολογείται γύρω στα 1300 και υπολογίζεται πως λειτούργησε σαν λουτρό για 7 ολόκληρους αιώνες. Το λουτρό αποτελείται από επιτοίχιους αεραγωγούς για την σωστή ρύθμιση της θερμοκρασίας του αέρα και δεξαμενή. Συνέχισε να λειτουργεί και επί Τουρκοκρατίας όπου και πήρε την ονομασία **Κουλέ Καφέ** από την συνοικία "Κουλέ Καφέ" στην οποία βρισκόταν. Μέχρι και την απελευθέρωση της Θεσσαλονίκης το Βυζαντινό Λουτρό, συνέχισε να λειτουργεί ακατάπαυστα μέχρι το 1940. Η κήρυξή του ως διατηρητέο μνημείο έγινε το 1952 και σήμερα περιβάλλεται από πολυκατοικίες που οικοδομήθηκαν από τότε και έπειτα, αλλά είναι έντονα ευδιάκριτο. Από το 1970 μέχρι και σήμερα γίνονται έργα υποστυλώσης και αποκατάστασής του. Το 2002, η 9η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων ανέδειξε σημαντικά το μνημείο εντάσσοντάς το στο έργο, «Διαμόρφωση του αρχαιολογικού χώρου στο Βυζαντινό Λουτρό».

Ναός του Αγίου Νικολάου Ορφάνου

Ο Ναός του Αγίου Νικολάου του Ορφανού είναι παλαιό βυζαντινό καθολικό μονής της Θεσσαλονίκης και μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς, κτισμένο στις αρχές του 14ου αιώνα. Βρίσκεται στη βορειοανατολική γωνία της παλιάς πόλης, εντός των τειχών, μεταξύ των οδών Ηροδότου και Αποστόλου Παύλου. Το όνομα του ναού, Ορφανός ή των Ορφανών, συναντάται για πρώτη φορά σε πηγές του 17ου και 18ου αιώνα και ταυτίζεται με τον άγνωστο κτήτορα του μνημείου που ανήκε στην οικογένεια των Ορφανών ή στη λειτουργία ορφανοτροφείου στο χώρο της μονής], είτε αποδίδεται στην ιδιότητα του Αγίου Νικολάου ως προστάτη των χηρών και των ορφανών. Ως ιδρυτής του ναού έχει προταθεί από τους ερευνητές ο Νίκων Σκουτέριος Καπανδρίτης Ορφανός, καθώς και ο κράλης της Σερβίας Μιλούτιν που λόγω του γάμου του με την πριγκήπισσα Σιμωνίδα είχε στενούς δεσμούς με τη Θεσσαλονίκη.

Ναός Σωτήρους Χριστού

Στη μικρή αυτή μονογραφία παρουσιάζεται το ναΐδριο του Σωτήρος Χριστού στη Θεσσαλονίκη. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην εικονογραφική και στυλιστική ανάλυση των τοιχογραφιών του μνημείου, που φωτογραφήθηκαν μετά τον καθαρισμό τους ειδικά για την έκδοση αυτή, προκειμένου να αναδειχθεί η θεολογική και καλλιτεχνική αξία αυτού του πολύ σημαντικού, αν και λιγότερο γνωστού, βυζαντινού μνημείου της δεύτερης σε σπουδαιότητα πόλης της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Τα βυζαντινά κάστρα

Υπάρχουν πολλά κάστρα στην Ελλάδα, μικρά και μεγάλα, όμορφα και άσχημα, ερείπια και καλοδιατηρημένα, μεσαιωνικά και αρχαία. Από αυτά διάλεξα μερικά καλοδιατηρημένα... αν και γνωρίζω ότι η γνώμη πολλές φορές είναι υποκειμενική.

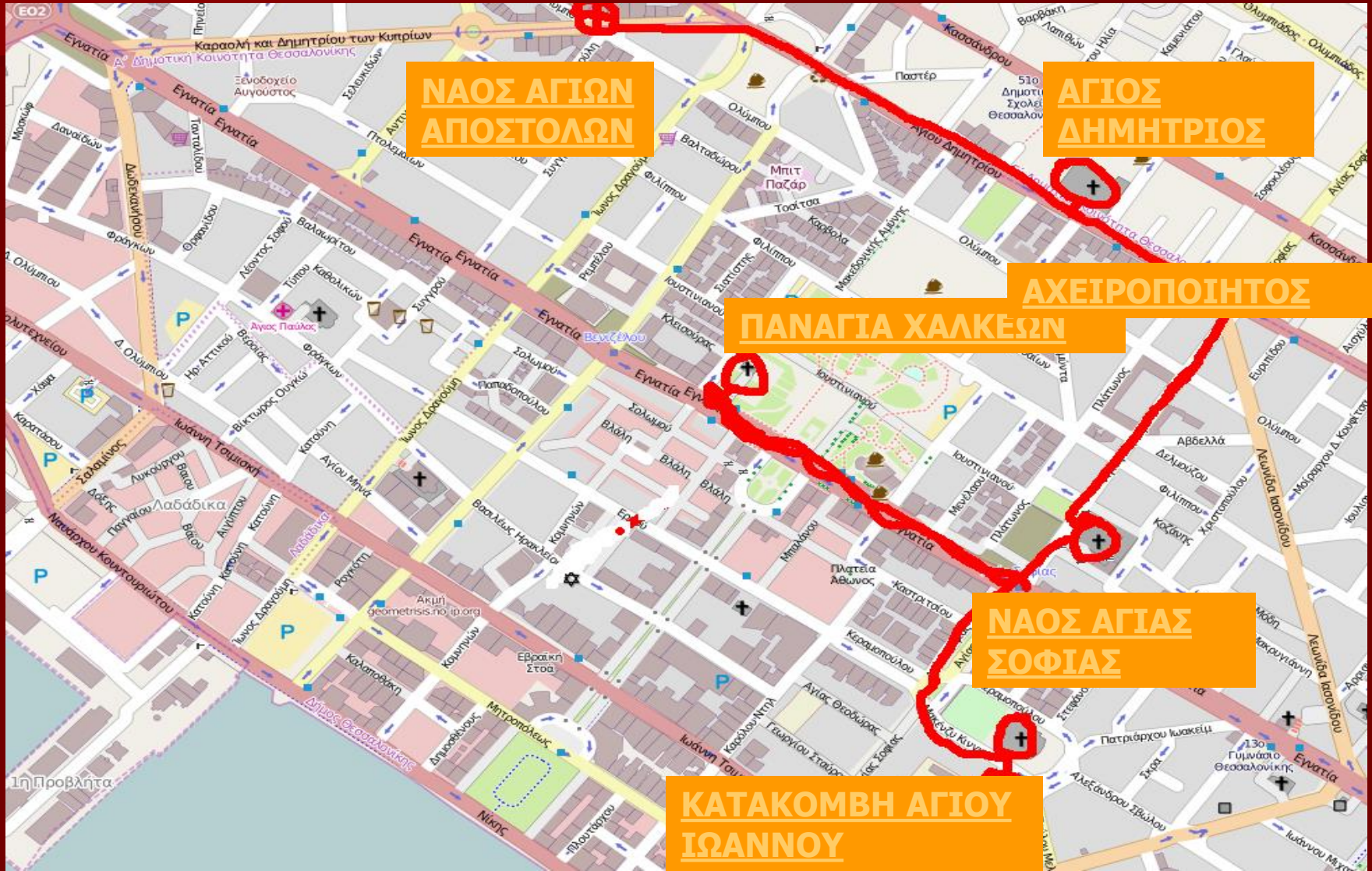
Κάστρο Ιπποτών

Πρόκειται για ένα από τα μεγαλύτερα και πιο καλοδιατηρημένα κάστρα της Ευρώπης. Χτίστηκε το 1309 όταν το νησί πουλήθηκε στους Ιωαννίτες Ιππότες.

2^η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

ΤΕΛΟΣ

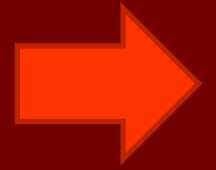

ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

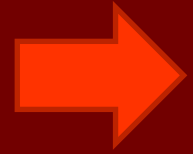

- Στις βυζαντινές εικόνες αλλά και στη σύγχρονη αγιογραφία ο Άγιος Δημήτριος παρουσιάζεται αρκετές φορές ως καβαλάρης με κόκκινο άλογο, σε αντιδιαστολή του λευκού αλόγου του Αγίου Γεωργίου, να πατά τον άπιστο λυαίο.
- Είναι πολιούχος της Θεσσαλονίκης, όπου βρίσκεται ο ομώνυμος ναός πάνω από τον τάφο του. Εορτάζει στις 26 Οκτωβρίου. Στο Μηνιαίον της 26ης Οκτωβρίου αναγράφεται η μνήμη του μετά μικρής βιογραφίας και ίδιας ακολουθίας που περιέχει δύο κανόνες των οποίων ποιητές φέρονται ο Θεοφάνης ο Γραπτός και ο Πατριάρχης Φιλόθεος της Κωνσταντινούπολης.

Παναγιά Αχειροποιήτος

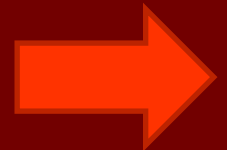
Παναγιά Χαλκέων

- Σύμφωνα με την κτητορική επιγραφή του ιδρυτή που βρίσκεται στο ανώφλι της δυτικής εισόδου, η εκκλησία χτίστηκε το 1028 από τον πρωτοσπαθάριο Χριστόφορο, κατεπάνω της Λομβαρδίας, και τη σύζυγο του Μαρία, τον γιο του Νικηφόρο και τις δυο του κόρες, την Άννα και την Κατάκαλη. Ο τάφος του Χριστόφορου πιθανότατα βρισκόταν σε ένα αρκοσόλιο στο βόρειο τείχος της εκκλησίας.

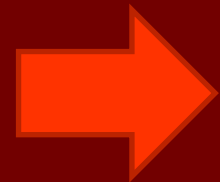
Κατακόμβη αγίου Ιωάννου

- Κάποτε οι χριστιανοί σε αυτήν την πόλη δεν είχαν την άνεση να εκδηλώνουν τα "πιστεύω" τους, δημοσίως. Η δύναμη της πίστης, όμως, που για ακόμη μία φορά βλέπουμε ότι μπορεί να κάνει πολλά, τους οδήγησε στην υπόγεια Θεσσαλονίκη. Την υπόγεια Θεσσαλονίκη, η οποία συνδέθηκε με μύθους και υπερβολές αλλά παρόλα αυτά έχει δώσει τα σημάδια της υπάρξης της και του μεγέθους της, σε αρκετές τυχαίες -μη αρχαιολογικές- ανασκαφές. Ένα σημείο αναφοράς του υπόγειου δικτύου στοών και κατακομβών της συμπρωτεύουσας είναι οι κατακόμβες του Άγιου Ιωάννη του Προδρόμου. Πίσω αριστερά από την εκκλησία της Αγίας Σοφίας, στο κέντρο της πόλης, προσέξαμε κάτι που μας κέντρισε την περιέργεια...

Ναός Αγίας Σοφίας

- Ο ναός της του Θεού Σοφίας της Θεσσαλονίκης χτίστηκε τον 8ο αιώνα στη θέση μιας μεγάλης παλαιοχριστιανικής βασιλικής, που καταστράφηκε, πιθανόν από σεισμό, στις αρχές του 7ου αιώνα. Το 1204, όταν με την Δ' Σταυροφορία κυριεύθηκε η πόλη από τους σταυροφόρους, η Αγία Σοφία μετατράπηκε στον καθολικό καθεδρικό ναό της Θεσσαλονίκης. Από το 1246 που η Θεσσαλονίκη επέστρεψε στα χέρια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας ήταν ο μητροπολιτικός ναός της πόλης, μέχρι το 1523/24, που μετατράπηκε σε τζαμί από τους Τούρκους κατακτητές της πόλης

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΥ ΜΑΣ
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΤΕ!!

The End